

Izlazi svakog
— petka. —
— Pretplata
5 Din. mjesečno.
Tromjesečno
Din 15.—
Oglasi
po cijenu.
Ček. rač.: 37.202

PRIMORSKA RIJEČ

UREDNIŠTVO I
UPRAVA
lista nalaze se u
općinskoj zgradi
(bivša kuća
Maltiazzi) II. kat.
Telefon
interurban br. 47

Broj 28.

Šibenik, petak 29. januara 1932.

Godina II.

MI I ONI

Bezbrojne krvave stranice historije naše ispisane su vjekovnim borbama između nas i njih. Izginuše čitava pokoljenja djedova naših, jer ne htjedoše da postanu robovima nezasične njihove vlasti. Vodiše se užasni bojevi na život i smrt, ali nikad ne poklekosmo pred duždevim lavom. Htjedoše da nas unište, satru i zbrišu sa lica zemlje, no vjera u pravdu i silna volja, da očuvamo slobodu sebi i čitavom Slavenstvu, učini nas pobjednicima i spasi nam more i obale naše zavičaj. Pravda je nadvladala silu i prezreni „Vlasi“ postadoše legendarni heroji, čijoj se hrabrosti zadivi cijeli svijet i ovjekovječi ih aureolom mučeništva.

Ovako je bilo kroz vijekove. Ovako se je Slavenstvo borilo i ginulo na obalama sinjeg Jadrana. Nikad ne izazivajući i ne tražeći odmazde, ono je samo onda, kada je bilo izazvano i napadnuto, gođim rukama odbijalo napadaje, ne dopuštajući da ga se makne s ove međe na koju je kroz vijekove življenja i umiranja steklo sveto, vječno i neprikosnovenno pravo. Tražili smo i željeli uvijek samo mir, ali baš tada, kada smo plemenitim oprostajem naše velike slavenske duše zaboravili na stare rane, došao je iznenada, iz busije, novi podmukli napadaj, koji je opet imao jedinu svrhu, da nas satru i uništi, kako bi neprijateljska noga mogla dalje da maršira preko naših opustošenih ognjišta i da stvori novo rimsko carstvo, koliko fantastično toliko i ubitačno za onoga koji ga traži. To bijaše vjekovna politika prekomorskog susjeda: ne dati nikada mira mrskim „barbarskim Vlasi“, ne dozvoliti im da se oporave i podignu i da nesmetano uživaju plodove slobode, nastojati da budu i postanu što nemogućiji i slabiji, kako bi što prije i što lakše podlegli u posljednjem velikom okršaju između naše i njihove rase, o kojemu oni već vijekovima sanjaju i koji bi po njihovim fantastičnim predviđanjima morao da skrši i zadnji otpor Slavena na obalama Jadranskoga Mora.

U ovom istom znaku, u ovoj istoj namjeri, samo možda još bezglavije, vodi se i dandanas politika prekomorskih susjeda. Isti način, iste metode kao i u doba duždevne vlasti. Sve je nažalost ostalo jednako i nepromijenjeno. Ne daju nam mira niti

sada, kada najviše trebamo i želimo mir. Ne daju nam, da odahnemo ni časa, traže sve moguće načine da nas zavade u našoj vlastitoj kući, da nas oslabe, da nas omlitave, da nam skrenu pogled s njihovih gramzljivih očiju i da se ne osvrćemo na opasnosti, koje nam oni spremaju, potkupljuju izrode naše, da unašaju nemir u duše naše i ubijaju vjeru u bolju budućnost vlastite domovine, došaptavaju preko agenata svojih najfatalsnije i najlažnije vijesti o propasti svega oko nas, pokušavaju da stvore u nama najstrašniji očaj, nastoje da nas zavedu na međusobno ubijanje, klanje i mrcvarenje, i konačno da nas dovedu do ponora, iz kojega više nema spasa.

Ovo su misli, koje nam se nameću u posljednje vrijeme, osjećajući oko sebe neki čudni nemir i nervozu, kojoj ne nalazimo ni razloga ni opravdanja. Jest, historija se opetuje! Izaslanici povampirenog dužda opet gmižu oko nas i iz nepoznatih, podzemnih skrovišta proviruju glavama, očekujući čas, da jave svojim gospodarima uspjeh njihove đavolske rabote. Iz njihovih ustiju su bačene u narod lažne vijesti o sveopćoj katastrofi, o „dolasku Rusa“, o nepiaćanju činovnika, o propasti našega novca i t. d. Iz njihovih ruku su bili bačeni po našim gradovima i selima bezbrojni letci najfantastičnijeg sadržaja, koji su imali jedinu svrhu, da uznemire i uzbuđe duhove.

Međutim, i ovoga je puta ta vjekovna politika prodiranja na slavensko tlo i uništavanja svega onoga, što pripada našoj rasi, doživjela potpuni slom. Da, slomila se je i rasplinula, kao i uvijek kroz sve vijekove, o visoku i prekaljenu nacionalnu svijest jugoslovenskog naroda na ovim vječno slavenskim obalama, koje su mu odvajkada davale snagu i moć i koje će mu je davati, dok bude svijeta. Taj narod, koji je prošao kroz strašne oluje života i koji se je očeličio u vjekovnoj, nejednakoj borbi za svoj opstanak, znao je i u ovom času da sačuva potpunu hladnokrvnost i mir. *Mi i oni* - to bijaše životni impuls davno izumrlih pokoljenja naših pradjedova i očaca a to će biti i nama u današnjim danima, kada stara duždeva politika, u znaku liktorskog snopa, opet nastoji, da nam razruši dom, zagorči život i ubije vjeru u ljepšu i sretniju budućnost.

onom bijednom našem stanovništvu iz uže zadarske okolice; slučajevi koje smo iz njihovih ustiju, kao živih svjedoka i očevidaca, doznali i po njihovoj želji u javnost iznijeli. Nepregledne bi stupce mogli još ispuniti, kad bi samo djelomično iznijeli one brojne primjere zlostavljanja našeg življa i ono svakodnevno stradanje naših ljudi na svim mogućim područjima zadarskog života. No kad je riječ o zadarskoj bolnici, da slika bude potpunija, dodat ćemo još jedan upadan slučaj, koji se je tu nedavno desio. To je slučaj smrti četirigodišnje djevojčice Turač Marije, kćerke jednog našeg državnog službenika iz bliže okolice Zadra. Bolesno dijete sa 40 stupnjeva ognjice pušteno je samo sebi, bez ikakve njege i nadzora, tako da se u bunilu diglo s kreveta te izašlo iz sobe vani na ostru buru i zimu. Tek sutradan bilo je nađeno mrtvo pred vratima bolnice. — Gospoda liječnici zadarske bolnice mogu sebe opravdavati kako hoće, ali mi pitamo, zašto se nijednom talijanskom djetetu takav ili sličan slučaj nije još desio niti mogao desiti. Zašto svi slučajevi stradanja radi nepažnje moraju da se ispolje jedino i isključivo na našem življu. Bedak bi bio svaki onaj, koji ne bi bio kadar shvatiti o čemu se radi.

Zaludu je dakle zadarskom listu jadikovati radi neke tobožnje naše propagande za izolaciju Zadra, zaludu mu je također sipati izraze svog bogatog „nacionalnog“ riječnika; sve to ne će pomoći a još manje će moći spriječiti našeg čovjeka da jednom zauvijek okrene leđa Zadru i njegovoj „lijepoj“ bolnici, i njegovim divnim „privlačivostima“. To mu poglavito poručuje onaj toliko omrazeni „figuro“ — M. I.

Značajni govor Dra Kožula u Narodnom Pretstavništvu

Povodom debate o adresi Narodnog Pretstavništva, među ostalim govornicima, koji su živom riječi učestvovali u debati, osobito se je istakao svojim govorom poslanik grada Šibenika Dr Marko Kožul. Stvarnim i opravdanim argumentima osvrnuo se najprije na rabotu onih naših izdajca, koji uz pomoć nesklonih nam susjeda, svakodnevno rovare proči našem narodu i našoj državi. Zatim je historičkim, ekonomskim i statističkim razlozima opravdao svoju nepobitnu tvrdnju, da u interesu nacije, njenog održanja i napretka, treba naročitu pažnju posvetiti ovim našim divnim jadranskim obalama, našem moru i pomorstvu. To je bila srž njegova govora i glavna tema njegovog argumentiranja. Na sve prisutne govor Dr Kožula proizveo je dubok utisak, a mi smo naročito pohosni, i kao šibenčani i kao primorci, da je prva riječ našeg predstavnika zahvatila čno, što je nama svima najmilije, a to su ove kršne jadranske obale, ovo plavo more, ka kojemu svi mi težimo i koje nam otvara uvijek nove puteve našeg ekonomskog napretka. Zao nam je, što radi oskudnosti prostora ne možemo, da u cjelini odštampamo govor Dra Kožula, ali dobro je ipak da naši čitaoci barem u najglavnijim crtama doznadu za sadržaj prvog govora našeg narodnog poslanika.

»Primorska Riječ« opet na udaru fašističke štampe

Primjeri istine diraju u živac zadarski „Littorio“ — Besprimjerni postupak sa našim življem u zadarskoj bolnici

Zadar 25 I. U jednom od prošlih brojeva našega lista, dosljedni svojem principu, iznijeli smo pod rubrikom „Otvor bolnice u Zemunik“, nekoliko živih i istinitih primjera nečovječnog postupanja sa našim sunarodnjacima u zadarskoj bolnici. Zadarski list „Littorio Dalmatico“ je ovaj naš članak shvatio kao propagandu za što veću izolaciju Zadra sa strane naših sunarodnjaka, — kojima zapravo jedino još ima da zahvali svoj život — pak se oborio na naš list svim umijećem svojeg „kulturnog“ izražavanja; izražavanja kakovo mi „barbari“ možemo još da čujemo jedino po našim najgorim krmetinama ili najzabavnijim noćnim kućama. Taj zadarski listić je doslovce riječ po riječ preveo naš članak, pak onda u pomanjkanju bilo kojeg razloga i istinske činjenice, koja bi bila kadra demantirati naše tvrdnje, — nije mogao drugo da utvrdi, nego da mu se je prevodeći spomenuti članak

„želudac počeo obrtati, kao da ima osjećaj gađenja“. Zaista, izraz dostojan jedne fašističke „novine“! Zadarska gospoda se ljute što istinom i živim činjenicama odvrćemo naš življ od njih i njihova „liječenja“ u bolnici, jer žnadu vrlo dobro, da onda u svojoj bolnici ne će imati više nikoga, i da ju neće moći uza sve umjetno podizanje, dalje uzdržavati. No pa zašto onda ne zatome, barem prama bolesnicima, svoju ljutu mržnju na slavenstvo; zašto barem radi svoje „kulture“ kojom se toliko hvališu, — ne postupaju prama našim ljudima i ženama po principima općih humanih poriva, po kojim se u stanovitim momentima ne smije razlikovati ni počudan od nepočudnog ni prijatelj od neprijatelja. Zaludu, mržnja je ovdje jača od svakog drugog osjećaja — i zato smo vidjeli u praksi one besprimjerne slučajeve, koje opisasmo u spomenutom članku. To su slučajevi očiti i poznati

IZNAJMLJUJE SE

od 1. februara 1932. veliki lokal sastojeci se od dvije prostrane prizemne prostorije na najljepšem položaju grada (Wilsonov trg) prikladan za bolju radnju, radionicu ili trgovinu. Radi informacije obratiti se tiskari Vitaliani.

VIJESTI IZ SJEVERNE DALMACIJE

PODJELA ZEMLJE NA ZADARSKOJ GRANICI

Murvica, 25. I. Amošnji stanovnici pristupili su diobi zemlje uzduž granice, na položaju zv. „Grobica“. Ova je podjela zaista već odavna bila potrebna, jer je stoka često prelazila na zadarski teritorij, gdje bi bila zaplijenjena od italijanskih vlasti, koje bi ju povratile tek uz visoku otkupninu (300 din.), ukoliko se ne bi u Zadru prodala putem javne licitacije.

M. I.

SKUPŠTINA SOKOLSKOG DRUŠTVA U DRNIŠU

Drniš, 25. I. U nedjelju dne 24. ov. mj. Sokolsko Društvo u Drnišu održalo je svoju glavnu godišnju skupštinu uz prisustvo delegata župe, staroste brata P. Kovačeva. Skupštinu je otvorio načelnik Drniša i starosta društva N. Adžija i predložio je, da se pošalje brzopjavni pozdrav starišini Sokola Kraljevine Jugoslavije Nj. Vis. Kraljeviću Petru, što je s oduševljenjem bilo prihvaćeno. Nakon toga je starosta u biranom govoru pozdravio prisutne i sjetio se odsutnih preminulih članova društva, kao i ostalih istaknutih ličnosti u sokolstvu, koji su kroz prošlu godinu preminuli. Njima je skupština odala posljednju počast bratskim pozdravom „Slava“. Nakon izvještaja društvenih funkcionera, birana je nova uprava društva i to: za starostu N. Adžija, za podstarostu D. Jelusić, za prosvjetara Dr. Marušić, za načelnika M. Nakić, za načelnicu V. Mudronja. Među eventualijama jednodušno i uz vidno odobravanje prihvaćena je slijedeća rezolucija: 1) da se u svim sokolskim jedinicama, društvima i četama, župama i savezu, funkcioneri istih biraju od članstva na skupštinama, a ne da se imenuju; 2) da se na glavnim skupštinama uvede tajno pravo glasa i to, ako to zatraži barem jedan član.

Skupštinsko raspravljanje kao i izbor nove uprave potekao je u najljepšoj slozi, što nas ispunja opravdanom nadom u potpuni uspjeh ovog našeg nacionalnog društva.

Lj. N.

GODIŠNJA SKUPŠTINA JADRANSKE STRAŽE U SKRADINU

Skradin, 26. I. Dana 23 o. m. održana je glavna Godišnja Skupština u Skradinu, kojoj je prisustvovao kao delegat Oblasnog Odbora gosp. Pavao Kovačev, potpredsjednik Oblasnog Odbora J. S.

Skupštinu je otvorio gosp. Dr. K. Dobrota, predsjednik mjesnog odbora, koji je najprije pozdravio delegata gosp. Kovačeva, a zatim istakao u kratkim potezima velike i plemenite ciljeve ove toli potrebite nacionalne institucije. Gospodin Kovačev je zahvalio na pozdravu a zatim je govorio kako je ova ustanova vrlo važna, a da se nažalost može primijetiti da baš kod nas na Jadranu nema dovoljno shvaćanja, dok je ova institucija najviše razvijena u krajevima i među onim ljudima koji ne znaju što je to more. Po završetku govora gosp. Kovačeva prešlo se na biranje nove uprave u koju su ušli kao predsjednik Dr. K. Dobrota, potpredsjednik Dr. Nikola Šupe, tajnik Ivan Bubalo, a blagajnik Vladislav Škubonja.

F. M.

TEŠKO NASTRADA O FINANCIJSKI ORGAN

Zemunik, 25. I. Financijski organ Josip Bakač, dok se je nalazio u službi sa još jednim drugom, u potjeri za nekim krijumčarima, pao je nesretnim slučajem na cijev puške, koja je u tom momentu eksplodirala i teško ga ranila u grudni koš i rame. Bio je smjesta upućen u bolnicu, gdje mu je pružena liječnička pomoć.

M. I.

PROVALNA KRAĐA U NINU

Nin, 24. I. Nepoznati počinitelji provalili su u spremište Janka Vigala u Ninu i odnijeli oko 1000 kg sijena, koje je tu bilo smješteno. Žandarmerija je provela svestranu potragu za provalnicima.

M. I.

LIČNA OSVETA

Smilčić, 12. I. Pred nekoliko dana nepoznati individui zaklali su u selu Korlatu seljaku A. Baliću na paši dva konja i jednog magarca. Radi se o ličnoj osveti, te se je nadati da će počinitelji biti pronađeni i primjerno kažnjeni, jer ovakovi slučajevi osvećivanja prekoračili su već svaku granicu ne samo po svojoj brutalnosti već i po učestalosti.

M. I.

NOVOGRADNJA VODOVODA U ZEMUNIKU

Zemunik, 25. I. Konačno se je pristupilo posljednjim radovima za dovršenje vodovoda u Zemuniku te se već kopaju rovovi za postavljanje vodovodnih cijevi.

M. I.

DINAMIT RAZNIO KROV KUĆE I TEŠKO OZLEDIO JEDNO DJEČAKA

Poljica (kod Zadra) 24. I. Građevno poduzeće I. Zelića spremalo je razni materijal i držalo izvjesne količine dinamita u kući Ante Dadića. Njegov maloljetni sin popeo se je na tavan sa svijećom u ruci i približio se dinamitu. Nastala je eksplozija, uslijed koje je odletio u zrak čitav krov kuće, dok je dječak zadobio teške ozlede.

M. I.

PITANJE ELEKTRIČNE RASVJETE U ZEMUNIKU

Zemunik, 15. I. U vezi sa skorim otvorenjem bolnice u Zemuniku daje se mogućnost mjestu da dobije električnu rasvjetu iz bolničke centrale. No kako čujemo, u posljednje vrijeme nešto se govori, da od te rasvjete ne će biti ništa, jer da bolnica ne će ni za svoju upotrebu instalirati električno svijetlo. Čudni su ovi glasovi i nevjerovatni, pak se nadamo da će naša Općina ipak znati poraditi da bude udovoljeno ovoj prijeko potrebi bolnice i mjesta.

UREĐENJE CESTE NOVIGRAD-SMILČIĆ

Novigrad, 15. I. Kako se je glavna cesta Novigrad Smilčić nalazila u upravo strašnom stanju, o čemu je „Primorska Rijec“ već pisala, to je sada naš novi načelnik g. Kovačev naredio, da se pristupi popravku i uređenju ovog važnog puta te su pred kratko vrijeme započeli prvi radovi. Bilo bi sada od potrebe, da i općina Smilčić pristupi uređenju drugog dijela spomenute ceste, koji se nalazi na njezinom teritoriju a koji će vrlo brzo postati neprohodan.

M. I.

školama, koji paragraf predviđa, da se učiteljske škole imaju otvarati u većim mjestima (kulturnim centrima). Za ovu školu država je utrosila dosta novaca dok ju je podigla, a i općina je pripomogla za njeno uzdržanje, kao što pripomaže i danas.

3. Učiteljska škola u Šibeniku je jedina u cijelom dalmatinskom gornjem primorju, svoje vrste. Ukinućem ove škole, cijelo naše primorje, od Susaka do Dubrovnika, sa čitavim arhipelagom sjeverne i srednje Dalmacije, ostalo bi bez učiteljske škole. Pravom bi se ukinuće ove škole kritikovalo na razan način, kad se zna, da na malenom primorskom razmaku od Dubrovnika do Kotora postoje dvije učiteljske škole (u Dubrovniku i Ercegnovom) i pravom bi ovaj primorski kraj smatrao se zapostavljenim.

4. Kod svih redukcija srednjih i učiteljskih škola u našoj državi, šibenska učiteljska škola nije nikada do sada došla u pitanje, baš radi gornjih razloga i radi njene važnosti.

5. Frekvencija učiteljske škole u Šibeniku je dobra i dovoljna.

6. Prema svima izvještajima izaslanika Ministarstva, učiteljska škola u Šibeniku postizava odlične rezultate, pa je i to jedan od razloga, koji vojuju, da se nikako ne smije dokinuti.

7. Broj učiteljskih škola u primorskoj banovini, u srazmjeru sa drugim banovinama, nije prevelik. Zetska na primjer banovina, s manjim brojem stanovnika, ima tri učiteljske škole. (U Dubrovniku, Cetinju i Ercegnovome).

8. Valja uvažiti, kad bi kakav manji prigovor i mogao se odnositi na ovu školu, taj prigovor nikako ne smije da za sobom povuče njeno dokinuće. A obzirom na broj postojećih učiteljskih škola u banovini, prigovor bi mogao biti stvaran za školu, koja se ima otvoriti, nipošto pak za našu, koja postoji već decenijama i koja je nacionalni ponos i jedna od najdražih naših stečevina.

9. Šibenik je na pragu Zadra, našega za sada izgubljenog grada. Učiteljski podmladak najljepši je i najbolji kvasac za narodne ideale. Šibenik je od vjkada bio žarište rodoljublja. Ako bi mu se sada ukinula učiteljska škola, to bi ga toliko zabolilo, da doista tu ranu nikada ne bi mogao preboljeti.

Općinska uprava, kako je rečeno, smatra svojom svetom dužnošću, sve ovo staviti pred oči gospodina ministra prosvete, koga najtoplije moli, da spriječi jedno veliko zlo, koje bi bezuvjetno urodilo dokinućem učiteljske škole u Šibeniku.

Od općinskog upraviteljstva:

Načelnik:
Dr. SMOLČIĆ

Prisjednik:
KARADŽOLE

TONKINO »TESLA«

Ove nedjelje prikazaće isključivo stopostotne tonkomedije:

Senzacionalna stopostotna tonkomedija o vitkoj liniji i o salonima za ljepotu:

„SALON ZA LJEPOTU“

komedija nad komedijama sa najpopularnijim američkim komičarkama Polly Moran i Marie Dressler U ostalim ulog. simpatična Anita Page i William Collier Jr.

Najveći film sadašnjosti. Remek djelo najvećeg evropskog režisera Fritz Lang-a, koji je stvorio nezaboravna djela: „NIBELUNGI“ i „METROPOLIS“. 100 postotni njem. veletonfilm:

„M“

Umorstvo iz seksualnih motiva! Historija Dusseldorfskog vampira PETRA KÜRTEA. U gl. ul.: Peter Lorre i Theodor Loos. Suvišno je svako pisanje za ovo djelo, jer je proglašeno kao najbolje u g. 1931-32.

Iznenadjenje za obožavatelje najslavnije filmske umjetnice Glorie Swanson njen prvi stopostotni tonfilm:

„PREVRTLJIVOST“

Velebno djelo pregaranja i ljubavi, luksusa i raskoši. Glazba, i tekst slagera: De Sylva, Brown i Henderson. U gl. ul.: Gloria Swanson i Ben Lyon.

Prvi stop. tonfilm sarmantne ljepotice Noerm Shearer. Istiniti film o modernom braku, ljubakanjima i rastavi:

„SVAČIJA ŽENA“

U gl. ul.: NORMA SHEARER, CHESTER MORRIS i CONRAD NAGEL. Norma Shearer je za vanredno odigranu ulogu u ovom filmu dobila nagrapu američke Akademije umjetnosti.

Pretstavka šibenske općine protiv ukidanja mjesne preparandije

Kako su se u našoj javnosti počeli javljati sve češći glasovi, da će se ukinuti šibenska preparandija, to je naša općinska uprava uputila obrazloženu pretstavku ministarstvu prosvjete, u kojoj se odlučno brane interesi ove važne kulturne ustanove u Šibeniku. Ta pretstavka glasi:

Gospodine Ministre!

Ova je općina dne 21. septembra 1931., pod brojem 11216 poslala gospodinu ministru prosvete, zaključak općinskog vijeća, poprimiti jednoglasno i sa velikim oduševljenjem, na sjednici općinskog vijeća, održanoj dana 16. septembra 1931., kojim zaključkom, potkrepljenim tvrdim i jakim razlozima, moli se gospodinu ministru prosvjete, da u interesu nacionalnom, prosvjetnom i ekonomskom, ne dopusti, da se učiteljska škola u Šibeniku dokine.

Uza sve to, još uvijek kolaju našom sredinom

glasovi, koji na dobro ne slute u pogledu učiteljske škole u Šibeniku. Zato se potpisana općinska uprava smatra dužnom, da ponovno uloži sve svoje sile, kako bi spriječila jedno veliko zlo, kojim bi, bez dvojbe, urodilo dokinućem učiteljske škole u ovom gradu u pravcu prosvjetnom, ekonomskom i nacionalnom.

1. Učiteljska škola u Šibeniku je jedan od najstarijih naših kulturnih zavoda na dalmatinskom primorju, koji zavod ima iza sebe najsvijetliju historiju nacionalnog rada, još od budjenja narodne svijesti u Dalmaciji. Ovaj zavod je osnovan godine 1867, jer je kontinuitet zavoda u Zadru.

2. Učiteljska škola u Šibeniku, kao učevni zavod, odgovara svima zakonskim uvjetima. Ima dovoljan broj djaka; ima svoju zgradu, knjižnicu, kabine i sve potrebno za opstanak i napredak ove škole. Poglavitito škola odgovara §-u 8 zakona o učiteljskim

Šibenska kronika

Kazalište

Gostovanje Narodnog Kazališta za
Primorsku Banovinu

Premijera drame „Bez trećega“ od Milana Begovića
u petak 22. ov. mj.

Begović je uz Miroslava Krležu naš najbolji dramatičar. Tehniku je drame dobro upoznao boraveći kao dramaturg u inostranstvu. Njegova temeljna nota je lirika (Knjiga Boccadoro). U lirici obrađuje renesansne motive. Iscrpivši prilično renesansu piše napoleonsku dramu „Gospođa Walewska“. Inspirisao se nesumnjivo čitajući Massonovu knjigu „Napoléon et les femmes“. Kad je Napoleon ušao u Varšavu, predaje mu Walewska kitu cvijeća. Napoleon želi da mu postane ljubovcom. Okolina ju uvjerava da valja žrtvovati sebe za uskrisenje domovine. Nakon duge borbe ona popušta. Pogreška te drame leži u tome, da je tri čina potrošio za crtanje karaktera i sredine. Uza svu dramsku tehniku prevladavaju lirski motivi. Isto se može reći i za njegove drame: „Božji čovjek“, i „Pustolov pred vratima“. Svugdje probija na površinu lirski pjesnik. Od prve svoje drame „Gospođe Walevske“ pa do dramatizacije romana „Giga i njenih sedam prosaca“, ostao je u tom pogledu stalan. Begovića karakteriše traženje novih literarnih forma i načina izražavanja. Ta težnja za novim i originalnim je mnogo puta škodila umjetničkoj vrijednosti njegovih djela. To se je najbolje vidjelo u drami: „Pustolov pred vratima“. — U drami „Bez trećega“ Begović se je pokazao majstorom dijaloga i dramske tehnike. To je tim teže, jer igraju samo dva lica. Marko Barić vraća se nakon osam godina iz ruskog zarobljeništva. Njegov otac, teški alkoholičar predan je u ludnicu. Sin pokazuje znakove hereditarne opterećenosti. Muči ženu ljubomorom dva čina. Zaludu se ona brani. Jedino pismu ženina oca povjeruje. Međutim se u duši Gige (njegove žene) zbog mučenja i sumnjičenja nakupilo toliko ogavnosti, da ga ubije, kad ovaj traži da bude njegova. Drama drži slušaoca u napetosti od početka do kraja. Analizirajući djelo i karaktere moramo da zamjerimo ovo: Prva dva čina Giga sve moguće čini da umiri muža. Ona ga ljubi od srca i sama ga moli da ju uzme. No početkom trećeg čina ona je sasvim druga osoba: nepristupačna i otporna. Prelaz je preveć nagao, nije pripravljen kako treba. Taj preokret je morao da polagano počinje već na početku prvog čina. Ovako nam ubojstvo muža ne može da bude posvema motivirano. Da je Marko ubio svoju ženu, bilo bi vjerojatnije, ta on je čovjek rastrojenih živaca, mučen bolesnom ljubomorom, pijanica. Giga je pak vrlo razumna žena, koja bistro gleda na svijet i život. Ako odbijemo ovaj nedostatak, moramo priznati da ova odlična drama ne zaslužuje da se igra pred skoro praznom kućom. Mi se zbilja čudimo Kazališnoj upravi da ne snizi cijene. Mislimo da bi bilo prikladnije, kad bi sjedala na popodnevnom pretstavama bila recimo po 6 dinara a na večernjim po 10. Posvema je sigurno, da bi kuća bila rasprodana na obe predstave. Tako bi imalo koristi i općinstvo i kazališna blagajna.

Izvedba je bila upravo savršena. G. Tanhofer je imao prilike da pokaže sve strane svog opsežnog talenta. Gđa Pregarc nas je svojom snažnom i blještavom igrom upravo frapirala. Oba glumca zaslužuju najveću pohvalu i priznanje. To su dvije kreacije, koje se ne mogu zaboraviti. Kako čujemo, opća je želja publike, da se ta pretstava ponovi, naravno uz umjerenije cijene. (U Zagrebu se daju dramske pretstave uz cijenu od 6 — 30 D. VI red Balkona 6 dinara.)
Milan Borković

Repertoar daljnjih pretstava:

Danas u petak 29. ov. mj. daje se poslije podne u 3 sata đačka pretstava Nušićeve komedije „Običan čovek“. Redatelj g. Mirko Perković. Cijene svim mjestima po 4 din. Na večer se daje historijska drama u 5 činova (11 slika) „Matija Gubec“ od Mirka Bogovića. Redatelj g. Aca Gavrilović.

Godišnja skupština mjesnog odbora Jadranske Straže. Mjesna organizacija Jadranske Straže održaće u nedjelju 31. ov. mj. svoju glavnu godišnju skupštinu u prostorijama Sokolskog Društva u 11 sati prije podne.

Uspjeh koncerta M. F. D. „Kolo“

U nedjelju dne 24. t. mj. na večer održan je u Gradskom Kazalištu koncert M. F. D. „Kola“ priređen u spomen stogodišnjice rođenja velikog našeg glazbenika Ivana pl. Zajca. Pred ne baš punim kazalištem, priredba je otvorena, kratkim i biranim proslavom o radu i životu jubilarca. Proslava je održao društveni dirigent prof. Stipičević, čija je riječ bila pažljivo saslušana i na koncu nagrađena burnim aplauzom. Muzički dio programa sastojao je od solo produkcija virtuoskinja gđica Fulgosi i Javor, te od zbornih tačaka izvedenih od muskog društvenog hora. Ne osvrćući se potanje na izvedbu svake pojedine tačke programa, već generalno prosudivši sveukupni dojam ove muzičke priredbe, može se s potpunim pravom priznati, da je koncert u svakom pogledu uspio. Koli gđica Fulgosi, toli gđica Javor sa svojom poznatom tehničkom dotjeranošću, virtuosnom preciznošću i umjetničkom darovitošću, pobrale su iza svake tačke programa burni i zaslužen aplauz i bile su nagrađene divnim buketima. Horski dio programa pokazao je da muški zbor društva „Kolo“ posjeduje odličan i proban glasovni materijal, koji se u cjelini uz osobitu prilagođenost glasova, ispoljio kao nepomućena fuzionirana jedinica. U tehničkim i dinamičkim niansama pokazao se također na visini. Ipak se mora istaći da efekat nije mogao biti onakav, kakav je zbor zasluživao po svojim muzičkim vrlinama. Razlog je tomu, skućenost u izboru pojedinih pjesama, koje sve, osim možda jedino „Slijepac Marko, ni po harmonizaciji, ni po melodiji, a ni po dinamičkim izražajima, nijesu mogle osvojiti publiku. Uz probran program modernijih kompozitora, nedvojbeno je, da bi ovaj isti zbor polučio daleko veći efekat. Svakako veseli nas, što možemo konstatirati, da društvo „Kolo“ danas ima po broju, snazi i glasovnim osobitostima, jedan od najboljih muških zborova, koje smo do sada u Šibeniku slušali. Među pjevačima naročito treba pohvaliti solistu gosp. Belamarića, koji je, premda tenor, ipak vrlo lako svladao uz odličnu interpretaciju i vrlo ugodni timbar, baritonsku solo dionicu u „Slijepcu Marku“. Zborom je dirigirao Mo prof. Stipičević, kojem se ima prepisati najveća zasluga da se je današnji zbor društva uspeo do opisane dotjeranosti.

Tradicionalni krabuljni ples „Krke“. Naš Pom. Sport. Klub „Krka“ priređuje na zadnji pokladni utorak svoj tradicionalni krabuljni ples u prostorijama G. H. „Krka“. Nema dvojbe, da će ples „Krke“ i ove godine biti najuspjelija zabavna priredba u našem gradu te se očekuje veliki posjet ne samo našega građanstva nego i gostiju iz okolišnih mjesta. Prihod ovog plesa upotrebice se za pokriće troškova oko sudjelovanja veslača „Krke“ na pretstojećim evropskim šampionatima u Beogradu.

U spomen blpk. Dra Josipa Scheinera. Šibensko Sokolsko Društvo priredilo je prošle nedjelje svečanu komemoraciju u spomen blpk. Dra Josipa Scheinera, staroste Čehoslovačkog Sokolstva i čuvenog sokolskog ideologa i vođe. Lijepo i iscrpljivo predavanje o životu i radu Dra Scheinera održao je gosp. Ivo Vuletin, prosvjetar šibenskog Sokolskog Društva.

Radnički ples. Predvođen plemenitom svrhom da pomogne svoje članove nezaposlene radnike, Savez Zanatskih Radnika u Šibeniku zajedno sa Ujedinjenim Savezom Željezničara, priređuje u ponedjeljak 1. februara svoj ples u prostorijama kafane i restauracije „Krka“. Ples se priređuje pod pokroviteljstvom gradonačelnika Dr V. Smolčića, koji se spremno i rado odazvao pozivu, da svojom osobom i svojim autoritetom doprinese što boljem uspjehu plesa. Nesebična svrha da se pomogne nezaposlenim radnicima u ovim teškim prilikama, primljena je nadasve simpatično od cjelokupnog šibenskog građanstva te se opravdane nade goje, da će ples lijepo uspjeti u materijalnom i moralnom pogledu.

Svetosavska proslava u Šibeniku. Prekjučer su sve škole u gradu proslavile na svečani način praznik sv. Save. Održane su svudje prigodne akademije i predavanja o kulturnom i političkom radu sv. Save. U preparandiji je govorio direktor škole g. Dulčić, u gimnaziji prof. g. Dujmović, a u trgovačkoj školi direktor g. Dr. Karlović.

vačkoj školi direktor g. Dr. Karlović.

Srpsko Kult. Društvo „Prosveta“ priredilo je na večer istoga dana tradicionalnu sv. Savsku Besjedu u dupkom punim prostorijama G. H. „Krka“. Bili su prisutni svi odličnici iz grada i mnogo drugog građanstva. Nakon lijepog i uspjelog programa razvija se je igranka, koja je u ugodnom raspoloženju potrajala do 2 sata u noći.

Potreba boljeg osvjetljenja šibenskih ulica. Mnoge šibenske ulice u noćno doba gube mnogo od interesantnosti radi slabog osvjetljenja. Osim toga i sam večernji promet, te trgovački život na nekim položajima u centru grada iziskivaju bolju i jaču rasvjetu. Tako n. pr. jedna od glavnih šibenskih ulica, Zagrebačka ulica, koja uporedo sa ulicom Kralja Tomislava sačinjava centar gradskog života, upravo je oskudno osvjetljena. S pravom su nam se stoga potužili neki trgovci i stanari iz Zagrebačke ulice, na ovu činjenicu, jer ako ijedna od gradskih ulica traži jako osvjetljenje, to je u prvom redu Zagrebačka ulica, kroz koju vrvi život po danu i navečer, te koja obiluje trgovinama, gostionama, vinotočjima, pivarama i drugim sličnim privlačivostima za stranca i domaćeg čovjeka. A kad još uzmemo u obzir, da i sa umjetničke i arhitektonske strane u ovoj ulici nalazimo brojne interesantnosti, — onda čemu da općina ne utroši nešto za instalaciju električnih balona, pak neka se prospe svjetlo sa visine da uljepša i oživi ovaj interesantni centar grada i gradskog života.

ŠAH

Iz Šibenskog Šahovskog Kluba

Uprava je završila rad oko unutarnje organizacije kluba. Rad u klubu pokazuje veliku živahnost i interes članova. Kurs o teoriji šaha nastavlja se redovno. Uprava je odlučila da se svršetkom kursa održa klupski turnir kao završetak prve periode rada i kao priprema za vanjske turnire. Odlučeno je na odborskoj sjednici da se igraju i dopisne partije sa vanjskim klubovima te će se u tu svrhu pozvati neke vanjske klubove na korespondentne partije. Pozivlju se svi igrači da redovno pohađaju klupski tečaj.

Za upravu Kluba: Krste Vikario, zamj. predsjednika

Kino „BALKAN“

U subotu u 9 sati svečana premijera, grandioznog veletonfilma:

Kongres pleše

Vel opereta sjajne muzike, pjevanja, plesa i odličnog sadržaja! — Glavne uloge:

CONRADT VEIDT, LILIAN HARVEY, WILLY FRITSCH i LIL DAGOVER, tenor PAULHÖRBIGER

Film bojoslovnog raskosja! Vojničkih parada! Opernih prizora! Bojeva i t. d. — Glazba i glazbeno vodstvo VERNER HEYMANN. Napjevi po starobečkim kompozicijama ROBERTA GILBERTA.

U nedjelju i ponedjeljak isti veletfilm.

Utorak, prekrasan film iz današnjeg društva:

Kaprice moderne žene

CAMILA HORN

SPREMAJTE SE ZA VELEDJELO!

LJUBAVNA KOMANDA

Majstorsku Violinu

providjenu žigom Konservatorija želi nepoznata osoba iz Šibenika nabaviti u Zagrebu.

Ista osoba, neka se izvoli obratiti izravno na posjednika violine

I. Vlašica, Mošinsky ul. 5.
Zagreb.

MALI OGLASNIK

PUTNIKA manufakturne struke traži se za Šibenik i okolice uz vrlo dobru zaradu. Javiti se dopisnicom Radića trg 46. oznaka „Putnik“.

Poreska Uprava - šibenik

Upozoruju se sva akcionerska društva kao i ona društva, koja prema čl. 74 zakona o n. p. podlože porezu na dobitak preduzeća obvezanih na javno polaganje računa (društvenom porezu), te im je sjedište na području Primorske Finansijske Direkcije u Splitu, da prema čl. 105 zakona o neposrednim porezima imaju podneti prijavu za poresku godinu 1932. Primorskoj Finansijskoj Direkciji u Splitu i to za 5 (pet) mjeseci po svršetku poslovne godine, a najkasnije za 15 dana poslije održane glavne skupštine, na kojoj se odobravaju godišnji računi.

Prijavu sa podacima i bilansima imaju podastrijeti u istom roku i sve blagajne i zadruge bez obzira da uživaju poresko oslobogjenje po čl. 76 tač. 7 Zakona o n. p.

Prijavi se imaju priključiti svi prilozii navedeni u čl. 105 Pravilnika k Zakonu o neposrednim porezima.

Prijave društvenog poreza mogu se dobiti kod ove Poreske Uprave uz cijenu koštanja. **Poreska Uprava u Šibeniku.**

Primorska Financijska Direkcija - Split

POZIV PENZIONERIMA

Pozivlju se svi penzioneri, udove i siročad, koji primaju odnosno polovinu iz državne kase, da po nalogu Minist. Finansija od 10/XII. 1931. Br. 83900. podnesu ovoj Direkciji **najdalje do 1. marla 1932. nove prijave za prijem podataka na skupuću i to po novom obrascu koji je propisan rešenjem gosp. Ministra Finansija od 9/XII. 1931. Br. 83900 (Sl. Novine od 18/XII. 1931. Br. 297) a koje prijave penzioneri mogu nabaviti kod svoje nadležne poreske Uprave.**

Skreće se pažnja penzionerima, da prijave moraju biti ispunjene tačno i u svem po upustvu, propisanim **na plegjici** same prijave pod I. i II. jer će se inače iste vraćati kao nevažne.

U slučaju da od zadnje podnete prijave pa do 1/III. 1931. nije nastala nikakva promjena u porodičnom i imovnom stanju penzionera, uz prijavu, koja se mora u svakom slučaju podneti, imaju se podneti samo oni dokazi (uverenja, krštenice, vjenčanice) koji do tada nijesu već podnešeni.

Primorska Financijska Direkcija u Splitu

Na najljepšem djelu Subičevca za prodati moderna ukusna kuća od tri sobe, kupaone sa konforom i velikim zemljištem, adresa u Tisk. E. Vitaliani

1000 listova konceptnog papira za kancelariju Din. 90.
1000 vel. listova bijelog papira za zamotavanje Din. 240.
Dobiva se kod: tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.

GRGO OLIVARI I DRUGOVI

**građevno poduzeće
ŠIBENIK**

Preuzimlje i izvršuje sve vrste građevinskih poslova najsolidnije i najkulantnije. Obavlja sve spadajuće tehničke radove, projekte i t. d.

Novom poštanskom teleg. i telef. tarifom !

Izašao je:

Sibenski

NARODNI KOLEDAR

za katolike i pravoslavne

sa poučnim i zabavnim štivom za prestupnu godinu

1932

Stipe Zorić, vrtlar **Šibenik**
Poljana
Kralja Petra

Prodaja svježeg cvijeća, te raznih biljka u loncima. Solidna izradba nadgrobni vijenaca, kao vjenčanih buketa.

Također uređuje parkove. **CIJENE UMJERENE**

Najljepši dar za Božić i Novu Godinu !

DANTE-OVA

BOŽANSTVENA KOMEDIJA „PAKAO“ sa 76 ilustracija slavnoga Dorè-a, 364 strane, formata 35/27 cm. Preveo prof. Stj. Buzolić. - Luksusno uvezano u zlato. Komad D. 100. Preko 10 komada iko. poštarine.

Na otplatu (D. 110) po Din 20. — mjesečno

Sa naručkom treba poslati prvi obrok (20 D. unapred) Kod pošiljke zaračunava se pouzecom II. obrok i pošt. Naručuje se kod **Tiskare E. Vitaliani i Sin, Šibenik.**

„SLAVIJA“

TVORNICA SAPUNA

Braća Iljadica-Grbešić pok. Petra

ŠIBENIK

Proizvađa za domaćice najbolji i najkorisniji sapun za pranje rublja: žuti, zeleni i bijeli. Prodaje se svugdje

Šibenska Okružna Banka D. D. Šibenik

Telefon br. 68. — Brzjavni: Krugobanka

Prima uloge na štednju na knjižice i po tekućem računu te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Vrši sve bankovne poslove uz najbolje uvjete

Robni odio — Telefon br. 9.

**Vaše tiskanice i oglasi odlučuju
Vaš uspjeh!**

**U
Odlikovanom
Grafickom Zavodu
tiskari E. Vitaliani i Sin
Šibenik. — Telefon broj 47**

možete naručiti i dobiti izrađeno uz jeftinu cijenu štampane: koverte, listovni papir, račune, fakture, note, dopisnice, posjetnice, blokove, pozive, rasporede, plakate, - letke, cjenike, novine, brošure i t. d.

Izradba tačna i savjesna.

Vaso Čok i Jovo Paklar
Šibenik (Dalmacija)

Staklo za prozore, šuplje staklo, poculan, kuhinjsko posuđe, aluminijumsko, emajlirano, papirnata roba mineralna voda, bonboni i t. d.

Vlastiti proizvod Crkvenih svijeća

K. EVANGELISTA

naslj. N. ROSSI, Šibenik

Skladište gvozdarije na malo i veliko te građevnog materijala.

Bolja soba izložena suncu, najboljim konfortom, pranjem rublja i t. d. uračunato, jeftino unajmljuje se. Obratiti se u tiskari E. Vitaliani.